

UNIVERSITETET I BERGEN

MØTEINNKALLING

Studiestyret ved Det humanistiske fakultet

Tidspunkt: 08.09.21, kl. 12.15-14.00

Sted: Digitalt møte ZOOM

Innkalling er sendt til:

Benedicte Mosby Irgens, IF, Heming Gujord, LLE, Frode Ulvund, AHKR, Jesse Tomalty, FOF, Sigrid Ørevik, PUHF, Randi Gressgård, SKOK, Sodaba Rasooli, studentrepresentant, Lèa Fabri, studentrepresentant og Pål Steiner, Universitetsbiblioteket.

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt

Forfall skal meldes til personlig varamedlem og sekretariatet, tlf. 55 58 99 63, evt. pr. e-post til ranveig.lote@uib.no

Bergen, 08.09.21

Svein Ivar Angell
visedekan

Ranveig Lote
studiesjef

SAKSLISTE:

I Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

II Godkjenning av protokollen fra møtet 26. mai 2021

SAK 27/31 Fagfellerapport for årsstudium i fransk

SAK 28/31 Fagfellerapport for lektorprogrammene ved HF

SAK 29/31 Rutiner for attest til fagutvalgsledere ved Det humanistiske fakultet

SAK 30/21 Studieplanendringer fra våren 2022

SAK 31/21 Orientering studentopptaket høsten 2021

SAK 32/21 Muntlig orientering om semesterstart

SAK 33/21 Muntlig orientering om videre prosess for master i kinesisk

SAK 34/21 Muntlig orientering om dekanatets prioriteringer fremover

Sak: 27/21

Møte: 08.09.2021

SAK 27/21: Fagfellerapport for årsstudium i fransk

Dokumenter i saken:

Rapport frå ekstern fagfelle: Geir Uvsløkk (vedlagt)
Programstyrets kommentarar til rapporten (vedlagt)

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar rapporten til orientering.

Svein Ivar Angell
visedekan

Ranveig Lote
studiesjef

Årsstudium i fransk ved Universitetet i Bergen

Rapport fra ekstern fagfelle: Geir Uvsløkk

År: 2020

1. Bakgrunnsinformasjon

I denne rapporten evalueres årsstudiet i fransk ved Universitetet i Bergen (UiB). Årsstudiet har siden 2019 bestått av følgende seks emner (jf. <https://www.uib.no/studier/ÅRHF-FRAN>):

- Vår: FRAN120: Fransk grammatikk 1 (10 studiepoeng)
- Vår: FRAN121: Fransk grammatikk 2 (10 studiepoeng) (følger kronologisk etter FRAN120)
- Vår: FRAN122: Innføring i fransk litteratur (10 studiepoeng)
- Høst: FRAN123: Fransk litterær analyse (10 studiepoeng)
- Høst: FRAN124: Fransk kulturkunnskap og frankofoni (10 studiepoeng)
- Høst: SEK100: Samanliknande europeiske kulturstudium (10 studiepoeng)

Frem til og med 2018 bestod årsstudiet av følgende fire emner

- FRAN101: Fransk grammatikk 1 (15 studiepoeng)
- FRAN102: Fransk litteratur (15 studiepoeng)
- FRAN103: Fransk kulturkunnskap og oversettelse fransk-norsk (15 studiepoeng)
- FRAN114: Oversettelse norsk-fransk og fonetikk og samfunnskunnskap (med vekt på muntlig fransk)/FRAN115: Fonetikk og samfunnskunnskap (15 studiepoeng)

Jeg har hatt samtaler med Sonia Cecilia Lagerwall (fagkoordinator for fransk), Margery Vibe Skagen (FRAN122, FRAN123), Øyvind Gjerstad (FRAN120, FRAN121) og Sébastien Liautaud (FRAN122, FRAN123, FRAN124), samt to studentrepresentanter som har fulgt undervisningen i perioden etter 2019. Jeg vurderer perioden 2015-2020, med særlig fokus på de to siste årene, basert på samtalene nevnt ovenfor, informasjon fra UiBs nettsider, ekstern rapport fra 2013 (Gundersen & Helland), rapporter fra de enkelte emner (med informasjon om gjennomføring og karakterfordeling), egenrelevninger fra emneansvarlige (2019 og 2020), en gjennomgang av ERASMUS-utvekslingsavtaler (vår 2020), tall for studentutvekslingen med l'Université de Caen og l'Université du Québec à Montréal (UQAM), rapporter fra utvekslingsoppholdet ved UQAM (knyttet til emnet FRANPRAX), informasjon om vurderingsordninger og sensorordninger for emnene FRAN120, FRAN121, FRAN122, FRAN123, FRAN124 og SEK100, samt stikkprøver fra eksamen for emnene FRAN121 og FRAN122.

2. Evaluering av studieprogrammet

Læringsutbyttebeskrivelsen på studieprogramnivå, slik den fremstår under overskriften «Kva lærer eg?» på nettsiden <https://www.uib.no/studier/ÅRHF-FRAN>, er kort og konsis om det aller

mest sentrale. Her understrekes det også at studentene skal lære «å bruke språket til kritisk refleksjon, ut over det reinte kommunikative». Det er etter min mening forbilledlig at man allerede i denne kortversjonen insisterer på dette viktige aspektet ved språklæring. Fra denne nettsiden kan man klikke seg videre til en «[f]ull liste med læringsutbytte», der man får mer detaljerte beskrivelser om studentenes forventede kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse etter endt årsstudium. Denne kombinasjonen av en kort oversikt og en mer utfyllende liste gjør informasjonen som gis både tydelig og dekkende.

Endringen som ble gjennomført i 2019 gjør, etter min mening, at det for studentene umiddelbart er enkelt å forstå hva man skal jobbe med i de forskjellige emnene. Emnet SEK100 gir et europeisk perspektiv som kan bidra til å sette kunnskapen om fransk og franskspråklige kulturer inn i en større sammenheng. Endringen fra 2019 kan i tillegg sees som en konstruktiv reaksjon på en kommentar fra forrige eksterne evaluering (Gundersen & Helland 2013), der det ble satt spørsmålsteget ved «en utstrakt bruk av emner som kombinerer to eller flere disipliner». Denne nye strukturen, med emner fra tydelig avgrensede disipliner som sammen utgjør årsstudiet, gir programmet en god faglig sammenheng, og innhold og oppbygning virker å være godt tilpasset læringsutbyttet.

I mine samtaler med de fire ansatte, Lagerwall, Vibe Skagen, Gjerstad og Liautaud, fikk jeg vite at denne prosessen var et resultat både av et ønske i fagseksjonen, og diskusjoner som hadde pågått der i flere år, og av fakultetets prosjekt «HF 2018» (<https://www.uib.no/hf/2018>). De ansatte fortelle at prosessen i seg selv hadde vært enkel å gjennomføre, og at det var intern enighet om hvordan den skulle gjennomføres, men at deler av implementeringen hadde vært mer krevende. Særlig har innføringen av fellesemnet SEK100 vært kompleks. Emnet involverer flere aktører fra forskjellige fagsektorer, og er fremdeles under utvikling. Det har også vært viktig for de ansatte at en slik tverrspråklig satsning ikke går på bekostning av fokuset på det enkelte fremmedspråket. Jeg synes det er en god løsning å ivareta dette litt større europeiske perspektivet gjennom ett enkelt emne, mens de resterende konsentrerer seg om det franskspråklige.

De ansatte fortalte meg også at de i arbeidet med omorganisering måtte nedprioritere temaene historie og oversettelse i årsstudiet. Historiebiten ivaretas delvis ved at fransk historie inngår i innføringsemnet FRAN100. Man kunne også tenke seg å innarbeide et historisk perspektiv i FRAN124, men det er mulig at det emnet da blir for bredt. Oversettelsen er delvis videreført i emnene FRAN120 og FRAN121, der oversettelse inngår som et kontrastivt perspektiv i grammatikkundervisningen. Under våre samtaler foreslo Gjerstad at man eventuelt også kunne tenke seg et større fokus på oversettelse mot slutten av grammatikkemnene, gjennom arbeid med oversettelse av litt lengre tekster. Dette kan være en god løsning, så lenge det ikke går på bekostning av for mye av grammatikkundervisningen. Lagerwall og Liautaud fortalte meg også om en satsning som startet inneværende semester (vår 2021), med digital undervisning i tillegg til den ordinære undervisningen (med emnekoder FRAN620, FRAN621, osv.). Dette innebærer også en annerledes pedagogisk tilnærming til undervisningen. Det vil være spennende å høre mer om hvordan denne ordningen utvikler seg.

Studieprogrammet har gode og varierte ordninger for internasjonalisering og studentutveksling. Det finnes ERASMUS-utvekslingsavtaler med ti franske universiteter, med både innreisende og utreisende studenter. Ved to av disse har det ikke vært noen utreisende studenter, og de foreslås derfor i gjennomgangen av utvekslingsavtaler fra våren 2020 å avpubliseres for utreisende. Dette virker som et godt tiltak. De åtte franske universitetene med utreisende studenter fra UiB er godt spredt over landet, og UiB gir dermed et variert tilbud til studenter som ønsker å reise til Frankrike på utveksling. Særlig Sorbonne og Paul Valéry (i Montpellier) har vært populære blant UiBs utreisende studenter. UiB har også en egen utvekslingsavtale med Universitetet i Caen, et 7-ukers opphold integrert i et spesifikt emne i årsstudiet (i dagens ordning: FRAN124). Antallet studenter som benytter seg av dette tilbudet har siden 2015 vært mellom 5 og 7, unntatt i 2017, da hele 15 studenter reiste ut. I tillegg er det en utvekslingsavtale med l'Université du Québec à Montréal (UQAM) der det siden 2016 har vært 7 utreisende studenter. Disse studentene gjennomfører også et praksisemne (FRANPRAX), og har skrevet rapporter om hva slags praksisarbeid de hadde. Studentene har blant annet jobbet i forlag, i teater, på kulturelle festivaler og som vitenskapelige assistenter ved UQAM. De opplevde praksiserfaringen som berikende og nyttig.

Antallet studenter varierer noe fra emne til emne, men det totale antallet virker å ha vært relativt stabilt siden 2015. Det mest populære emnet har vært FRAN101/FRAN120, med, i 2017, 29 studenter som gikk opp til eksamen. I statistikken fra de nye emnene varierer studenttallet fra 10 til 20 (med unntak av SEK100 for 2020, med kun to studenter – men dette er sannsynligvis en konsekvens av den pågående pandemien, ettersom emnet var langt mer populært i 2019, med 20 kandidater som gikk opp til eksamen), og dette virker for meg å være solide tall. Gjennomføringen er god, med relativt lav strykprosent.

De to studentene jeg snakket med, som begge hadde fulgt emner etter omstruktureringen, syntes årsstudiet som helhet hadde en tydelig sammenheng, at FRAN121 naturlig fulgte FRAN120, og FRAN123 naturlig fulgte FRAN122. Det var også tydelig for dem hva de skulle jobbe med i de forskjellige emnene, unntatt til en viss grad i FRAN124, der de begge hadde vært litt usikre på hva begrepet «frankofoni» innebar. De presiserte at de raskt forstod det så snart undervisningen kom i gang, men foreslo å eventuelt endre emnenavnet for å unngå frankofoni-begrepet, og heller bruke uttrykk som «den franskspråklige verden», «franskspråklig kultur i og utenfor Frankrike», «fransk i verden», osv. For min del er dette emnenavnet svært tydelig, men det er interessant å merke seg at det ikke er tilfelle for alle studenter.

Studieprogrammets undervisnings- og vurderingsformer kommenteres nærmere nedenfor.

Strukturendringen som ble foretatt i 2019 virker logisk og gjennomtenkt og gir et mer tydelig bilde av årsstudiet som helhet, studentantallet er relativt stabilt, og jeg har p.t. ikke noen forslag til ytterligere tiltak på programnivå for å bedre studieopplegg og gjennomføring. Man bør uansett la denne nye ordningen vare ved et par år før den evalueres på nytt.

3. Evaluering av emner

Jeg evaluerer her emnene som utgjør årsstudiet nå: FRAN120, FRAN121, FRAN122, FRAN123, FRAN124 og SEK100. Da det vil være repetitivt og kreve mye ekstra plass å evaluere dem hver for seg, ser jeg dem hovedsakelig samlet, og kommenterer eventuelt spesifikke aspekter ved det ene eller det andre emnet der det er relevant.

Læringsutbyttet for de seks emnene er gjennomgående delt opp i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, og inneholder både generelle og konkrete mål som alle virker relevante. Målene er også progressive der det er naturlig (for eksempel fra FRAN120 til FRAN121 og i noen grad fra FRAN122 til FRAN123). Ettersom det som nevnt over er et uttalt samlende mål at studentene skal lære «å bruke språket til kritisk refleksjon, ut over det reint kommunikative», burde imidlertid dette også tydelig inngå som ferdighet i de enkelte emnene, eller i alle fall i noen av dem. Bortsett fra dette, er emnenes forventede læringsutbytte dekkende og tydelig.

Pensum på nettsidene er oppdatert til nåværende semester. Jeg vet ikke hva det har vært tidligere semestre. For FRAN123, FRAN124 og SEK100 har jeg dermed ikke tilgang til pensum via nettsidene. Pensum på FRAN120 og FRAN121 (V21) er referanseverket *Ny fransk grammatikk* (Helland, 2006); på FRAN122 (V21) et utvalg tekster av ulike sjangre (essays, dikt, sanger, noveller, skuespill, korte romaner/prosatekster) som kjernelitteratur, samt to franske litteraturhistorier som tillegglitteratur. For FRAN120, FRAN121 og FRAN122 virker pensuminnhold og mengde tilfredsstillende. Spesifikt angående FRAN122: Utvalget av ulike, relativt korte tekster våren 2021 er både variert og spennende. Jeg vet som nevnt ikke hva som er på pensum på FRAN123, men ettersom Gaël Faye's musikkalbum *Pili pili sur un croissant au beurre* er på pensum på FRAN122, ville det være en fin og logisk fortsettelse at hans roman *Petit pays* analyseres i FRAN123. Liautaud fortalte meg at den foreløpig ikke er på pensum i det emnet, men at han bruker utdrag fra denne romanen allerede i FRAN122, selv om hovedfokuset er på sangene – eller diktene – til Faye, som er av svært høy litterær kvalitet.

Følgende arbeidskrav gjelder for de seks emnene:

- FRAN120: Fransk grammatikk 1. Undervisning: 3 timer i uken i 8 uker (i praksis endret til flere timer i uken over 5 uker), 75% tilstedeværelse; kvalifiseringskrav: to obligatoriske øvingsoppgaver; eksamen: 5 timers skriftlig eksamen hjemme (tidligere skoleeksamen)
- FRAN121: Fransk grammatikk 2. Undervisning: 3 timer i uken i 8 uker (i praksis endret til flere timer i uken over 5 uker), 75% tilstedeværelse; kvalifiseringskrav: to obligatoriske øvingsoppgaver; eksamen: 5 timers skriftlig eksamen hjemme (tidligere skoleeksamen)
- FRAN122: Innføring i fransk litteratur. Undervisning: 3 timer i uken i 10 uker, 75% tilstedeværelse; kvalifiseringskrav: 10-15 minutters muntlig presentasjon; eksamen: en ukes skriftlig hjemmeeksamen på fransk (1500 ord)
- FRAN123: Fransk litterær analyse. Undervisning: 4-6 timer i uken i 8 uker, 75% tilstedeværelse; kvalifiseringskrav: obligatorisk øvingsoppgave på fransk (ca. 1000 ord); eksamen: 5 timers skriftlig eksamen hjemme (tidligere skoleeksamen)

- FRAN124: Fransk kulturkunnskap og frankofoni. Undervisning: 7 uker i Caen eller 24 forelesningstimer + 12 timer muntlige øvinger og konversasjon, 75% tilstedeværelse; kvalifiseringskrav: skriftlig arbeid på ca. 1000 ord i fransk kulturkunnskap eller frankofoni, muntlig framføring på om lag fem minutt i den disiplinen man ikke leverer skriftlig oppgave i; eksamen: muntlig eksamen på fransk i fransk kulturkunnskap og frankofoni på ca. 30 minutter
- SEK100: Samanliknande europeiske kulturstudium. Undervisning: 2 timer i uken i 8 uker, 70% tilstedeværelse; eksamen: sju dagers hjemmeeksamen på ca. 2500 ord (norsk)

Total arbeidsmengde for studentene virker stort sett å være passe, det er en god variasjon med både muntlige og skriftlige vurderinger, og undervisnings- og vurderingsformer bidrar på en hensiktsmessig måte til at studentene oppnår læringsutbyttet og virker dekkende for å måle det. Eneste aber: en ukes skriftlig hjemmeeksamen på 1500 ord på fransk for førstesemesterstudenter (FRAN122) kan imidlertid være litt for omfattende, og man kan risikere at det blir vanskelig å vurdere hvilke kunnskaper studentene har tilegnet seg dersom de språklige ferdighetene ikke er gode nok. En mulig løsning kan være å gjøre om dette til en mappeeksamen, der den muntlige presentasjonen også inngår i karaktergrunlaget. På den andre siden er mappeeksamen mer ressurskrevende, og både de ansatte og studentene jeg snakket med opplevde eksamen i dette emnet som velfungerende.

Emnenes gjennomføringsprosent virker god. Jeg har ikke noe sammenlikningsgrunnlag med andre fagområder ved HF/UiB, så jeg kan ikke uttale meg om hvorvidt den er høy eller lav i forhold til snitt ved HF/UiB, men av antallet påmeldte studenter er det, avhengig av emne, og delvis etter mine egne utregninger, mellom 80 % (høyest, FRAN123, 2019) og 47% (lavest, FRAN124, 2020 – dette er betraktelig lavere enn tidligere år og andre emner, og jeg vil derfor anta at det har sammenheng med pandemien) som har møtt til eksamen. Dette er imidlertid tall det er vanskelig å forholde seg til, fordi man ikke vet hvor mange av de påmeldte studentene som faktisk hadde som intensjon å gå opp til eksamen. Som nevnt, kan pandemien også ha hatt innflytelse på disse tallene i 2020. Strykprosenten ved alle emnene er lav, mellom 0% og 14%.

I egenvurderingene fra emneansvarlige, som også nevner midtveiseevalueringer fra studentene, kom det blant annet frem at studentene stort sett var fornøyde med undervisningen i emnene, men det var også mye annen interessant informasjon i disse rapportene. Av de mest relevante vil jeg trekke frem (1) bruken av gjesteforelesere i FRAN122, som virker å ha vært en stor suksess; (2) utfordringene knyttet til pandemien i 2020, der det blir tydelig at emneansvarlige har gjort en stor innsats for å tilpasse undervisningen og undervisningsformene slik at man mistet så få studenter som mulig og fikk gitt dem et fullverdig tilbud; (3) det pågående arbeidet med det tverrfaglige emnet SEK100, der det reflekteres aktivt rundt hvordan dette emnet kan bli så nyttig som mulig for studentene fra de forskjellige språkfagene (se også informasjon om dette under 2. Evaluering av studieprogrammet).

De to studentene jeg snakket med bekreftet at de var svært fornøyde med undervisningen i de forskjellige emnene. De hadde hørt fra andre studenter at undervisningen i FRAN120 og

FRAN121 kunne oppleves som for teoretisk, at det kunne oppleves som mer krevende enn det de anbefalte forkunnskapene skulle tilsi, og at flere kunne tenke seg et større fokus på praktisk fransk også i disse emnene. Selv var de imidlertid veldig glade for dette teoretiske perspektivet, og syntes de fikk øve seg på å snakke, lese og skrive fransk i emnene FRAN122, FRAN123 og FRAN124. De var også veldig fornøyde med hvordan litteraturpensumet blandet franske litterære klassikere og nyere litteratur, og opplevde pensum som givende og spennende. De syntes videre at pensum på de forskjellige emnene var passe, kanskje bortsett fra FRAN123, der de opplevde pensum som litt omfattende. For å gjøre det enklere for studentene å komme seg gjennom pensum, foreslo de opprettelse av tydelige leselister i disse emnene, der det ble gjort klart hva man burde lese til hvilket tidspunkt.

Jeg ser ikke noe behov for å sette i gang store tiltak for å bedre undervisningsformer, vurderingsformer eller gjennomføringsprosent. Enkelte detaljer nevnt ovenfor (evne til å bruke språket til kritisk refleksjon inn som læringsutbytte i alle eller enkelte av emnene; eventuelt opprette leselister med tidspunkter for når man bør lese de enkelte tekstene) kan imidlertid vurderes videre av fagmiljøet. Ettersom den strukturelle omleggingen av årsstudiet er såpass ny, kan man også avvente situasjonen noe.

4. Evaluering av vurderingsordninger

Informasjonen som gis om vurderingsordningene på emnesidene er tydelig, og vurderingsformene i de forskjellige emnene er varierte og virker hensiktsmessig sammensatt for å kunne oppnå studieprogrammets samlede læringsutbytte (se også ovenfor, under punkt 3).

Jeg har fått tilsendt sensorveiledninger for seks emner: FRAN120, FRAN121, FRAN122, FRAN123, FRAN124 og SEK100. Nedenfor følger først en kort presentasjon av relevant innhold i hver sensorveiledning (i kulepunkter), deretter refleksjoner rundt innholdet:

- FRAN120 (V19): informasjon om forventet læringsutbytte (det samme som på emnesiden), om hva som har blitt gjennomgått i undervisningen, og om hvordan undervisningen har foregått; detaljert sensorveiledning med krav til hver enkelt oppgave.
- FRAN121 (V20): informasjon om forventet læringsutbytte (det samme som på emnesiden), om hva som har blitt gjennomgått i undervisningen, og om hvordan undervisningen har foregått; detaljerte forventninger til besvarelser for hver enkelt oppgave, med refleksjoner om hva studentene eventuelt kan svare og hvor mange poeng de får for forskjellige aspekter, samt avslutningsvis hvor mange poeng som må til for å få karakteren A, B, C, osv., på besvarelsen som helhet.
- FRAN122 (V20): informasjon om forventet læringsutbytte (tilsvarer kulepunktene under «ferdigheter» fra emnesiden), om hva som har blitt gjennomgått og om hvor mye tid som har blitt brukt på de forskjellige typene tekster; minstekrav for karakteren E

- FRAN123 (H19): informasjon om forventet læringsutbytte (omtrent det samme som på emnesiden) og om hva som har blitt gjennomgått i undervisningen; presentasjon av de gitte oppgavene
- FRAN124 (H20): informasjon om forventet læringsutbytte (det samme som på emnesiden), om hva som har blitt gjennomgått i undervisningen og om hvor mye tid som har blitt brukt på henholdsvis kulturkunnskap og frankofoni; minstekrav for karakteren E
- SEK100 (H19): informasjon om forventet læringsutbytte (det samme som på emnesiden), om hva det har vært fokus på dette spesifikke semesteret; presentasjon av de gitte oppgavene med lengdekrav; informasjon om hvordan sensur skal foregå, men ikke om hvilke kriterier som legges til grunn

Av disse fire sensorveiledningene er FRAN120 og FRAN121 ganske komplette og absolutt faglig betryggende, mens FRAN123 og SEK100 er noe mangelfulle. FRAN122 og FRAN124 er midt imellom, med nødvendig minimumsinformasjon, men ikke mye mer. I FRAN120 og FRAN121 kan man eventuelt presisere noe om forventet læringsutbytte utover det som står på emnesidene, men dette er ikke absolutt nødvendig. I FRAN122, burde informasjonen om forventet læringsutbytte også inneholde noe om kunnskaper (selv om dette også kan finnes på emnesiden), informasjonen om hvordan undervisningen har blitt gjennomført kunne ha vært litt mer utfyllende, og man kunne også tenke seg litt informasjon om krav for karakterene A og C (selv om dette ikke er oppført som obligatorisk). De to siste punktene gjelder også FRAN124. I FRAN123 kan det eventuelt opplyses noe om hvordan undervisningen har foregått (om det har vært spesielt fokus på tekstlesing, litteraturhistorie, osv.). Dette er imidlertid ikke særlig problematisk. Det som derimot er noe problematisk, er at feltet «forventning til besvarelsene» er tomt. Her burde det være informasjon om hva som forventes av studentenes besvarelse, og omtrent hvilken karakter forskjellige prestasjoner vil tilsvare, eventuelt, litt enklere, hva som vil vektlegges (grad av klarhet/struktur i fremstillingen, grad av presisjon i språk og analyser, grad av kjennskap til språklige virkemidler, osv.). Det samme gjelder SEK100. Her er ikke feltet «forventning til besvarelsene» tomt, men det inneholder kun informasjon om hvordan sensuren vil gjennomføres i praksis, ikke, slik det etterlyses i skjemaet, hvilke forventninger sensor skal ha til besvarelsene. Her kan dette også settes opp enten detaljert, med tydelige krav til forskjellige karakterer (eventuelt bare A, C og E), eller mer generelt, med informasjon om hva som vil vektlegges. En sensorveiledning bør inneholde mer enn kun forventet læringsutbytte.

Jeg har fått tilsendt alle leverte eksamensoppgaver i emnene FRAN121 (12) og FRAN122 (10) fra våren 2019. Av disse har jeg sett nærmere på fire eksamensoppgaver (med karakterene A, C, E og F) fra FRAN122 for å få et inntrykk av nivået og om karaktersettingen tilsvare kriteriene i sensorveiledningen og nivået slik jeg kjenner det fra min egen erfaring som intern sensor ved UiO og ekstern sensor ved UiB, NTNU, UiT og UiA. Jeg vil presisere at min erfaring skriver seg fra sensorarbeid innen litteratur og områdekunnskap, ikke språk, og at jeg derfor ikke har sett nærmere på besvarelsene i FRAN121.

I FRAN122 har jeg lest kandidat 112 (A), 103 (C), 113 (E) og 127 (F). Sensorveiledningen (OBS! sensorveiledningen er for vår 2020, besvarelsene fra 2019, men ettersom det er en generell

sensorveiledning – med unntak fra informasjon om oppgavene – forholder jeg meg likevel til den) gir kun konkrete minimumskrav for karakteren E, men basert på min erfaring er kandidat 112 absolutt en klar A. Både språklig, strukturelt og analytisk sett holder den et svært høyt nivå. Kandidat 103 (C) er derimot en besvarelse det er mer komplekst å vurdere. Den inneholder flere språkfeil og har en del strukturelle svakheter, men innholdsmessig holder den et ganske godt nivå. Jeg vil si meg enig i at det samlet sett kan være en C, men det kan hende kandidaten kan mer enn hen får vist i denne besvarelsen. Dersom eksamensordningen hadde vært mappeeksamen (som nevnt ovenfor), kunne kanskje den muntlige presentasjonen ha trukket karakteren opp – eller ned, det vet man jo ikke, men vurderingsgrunnlaget ville i alle tilfeller ha vært noe bredere. Besvarelsen til kandidat 113 (E) er preget av en rekke grunnleggende språkfeil, men teksten er hovedsakelig forståelig, kandidaten har forstått og svart på oppgaven, og besvarelsen kan derfor sies å tilfredsstillende minimumskravene til karakteren E (men ikke mer) som nevnt i sensorveiledningen. Man kunne ha diskutert nærmere om hvorvidt de svært mange alvorlige språkfeilene gjør at kandidaten kanskje burde ha fått karakteren F, men i henhold til sensorveiledningen er altså E riktig karakter. Besvarelsen til kandidat 127 er en klar F. Den inneholder svært mange alvorlige språkfeil, svarer i liten grad på oppgaven, og er for kort. Den tilfredsstillende altså ikke minimumskravene til karakteren E.

Hele karakterskalaen er brukt på begge emner. I FRAN121 er det to A, to B, to C, to D, to E og to F. I FRAN122 er det to A, to B, to C, to D, en E og en F. Ut fra statistikk og stikkprøver ser man at nivået på prestasjonene i emnet er varierende, men at det er flere svært gode besvarelser (to A og to B i hvert emne). Vurdering og karaktersetting i emnet FRAN122 er etter mitt syn satt på et riktig nivå i forhold til tilsvarende studier.

De to sensorveiledningene jeg har lest som jeg ikke fant tilfredsstillende, er fra høsten 2019. Det kan hende manglene jeg påpeker ovenfor er utbedret for høsten 2020. Hvis det ikke er tilfelle, burde fagmiljøet i fellesskap arbeide mer med sensorveiledningene for FRAN123 og SEK100, slik at de inneholder tydeligere forventninger til besvarelsene.

5. Oppsummering

Alt i alt virker årsstudiet i fransk ved UiB meget solid. Omstruktureringen i 2019 har gjort det svært tydelig hva studentene skal arbeide med i de forskjellige emnene og hvordan dette henger sammen. Viktige områder er tydelig dekket, og ikke bare innen fransk, men også innen europeisk kulturhistorie generelt. Læringsutbyttet både for årsstudiet som helhet og for hvert enkelt emne er tydelig gjort rede for på nettsidene, arbeidsmengden virker passende, gjennomføringen er stabil, tilbudene om studentutveksling er varierte og virker nyttige for studentene som benytter seg av dem. Jeg har foreslått enkelte små tiltak. Det viktigste er å gå grundig gjennom enkelte sensorveiledninger.

Angående rollen og oppgavene som ekstern fagfelle, har det dessverre tatt litt tid for meg å komme i gang med arbeidet, grunnet store arbeidsoppgaver på eget arbeidssted. Jeg har imidlertid hele tiden fått relevant informasjon fra fagkoordinator, og – når jeg først kom i gang

med arbeidet – raskt svar når jeg har bedt om tilleggsopplysninger. Malen for rapporten har vært til stor hjelp for å organisere gjennomgangen av det relativt omfattende materialet jeg har fått tilsendt og innhentet.

Ettersom årsstudiet relativt nylig har gjennomgått en omstrukturering, burde det evalueres på nytt om noen år, for å se om denne omstruktureringen har hatt noen synlige virkninger på litt lenger sikt. Det vil da også være interessant å se nærmere på de nye digitale variantene av de forskjellige emnene.

Oslo, 18.3.2021

Geir Uvsløkk
Førsteamanuensis i fransk litteratur og områdekunnskap
Universitetet i Oslo

Det humanistiske fakultet

Referanse

2015/790-GIR

Dato

28.06.2021

Rapport fra ekstern fagfelle for fransk 2020

Institutt for fremmedspråk oversender med dette rapport fra ekstern fagfelle i fransk.

Rapporten har vært oppe til behandling i programstyre for russisk 19.05.21. Følgende er kommentar fra fagkoordinator på vegne av programstyret,

«Kommentar fra fagkoordinator til rapport av årsstudium i fransk fra ekstern fagfelle Geir Uvsløkk

Rapporten var mykkelig positiv i sin helhet og fagmiljøen er tacksam for den grundlige gjennomgangen av årsstudiet. Det har varit ett nöje att arbeta med Geir Uvsløkk och dialogen mellan fagfelle och faget har under hela processen vara mykkelig stimulerande.

Vi konstaterar med glädje att omstruktureringen av årsstudiet 2019 från 4 emnen på 15 stp till 6 emnen på 10 stp anses vara mykkelig vällyckad. Den bedöms ha bidragit till större tydlighet kring emnesinnehåll och discipliner och utgör därmed en konstruktiv reaktion från den förra evalueringen från 2013 som efterfrågat just detta. Årsstudiet evalueras som "meget solid" utan behov för ändringar.

En punkt som gör oss särskilt nöjda är den positiva evalueringen av det tvärvetenskapliga ämnet SEK100, som beskrivs som ett välkommet perspektiv med sin specifika europeiska utblick. Det är ett ämne vi är stolta över då vi brukat mykkelig arbete och reflexion på att inpassa det på ett relevant sätt i studiet. Vi menar att det nu har funnit sin rätta form.

I rapporten nämns en satsning på parallella digitala varianter av årsstudiets ämnen som inletts våren 2021. Efter gjennomgangen undervisning kan vi idag tillägga att denna satsning fallit mykkelig väl ut, såväl pedagogiskt (fokus på studentaktivt lärande med *flippat klassrum*) som med hänsyn till poängproduktion: hela 111 studenter har bestått examen på våra 10-poängsämnen våren 2021, jämfört med 43 studenter våren 2020.

Fagfelle pekar på behovet att förbättra kvaliteten i enskilda sensorveiledninger, något vi tar till oss och redan har börjat arbeta med aktivt. Vi är tacksamma för de detaljförslag som

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for fremmedspråk
Telefon

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
HF-bygget, Sydneplassen
7
Bergen

Saksbehandler
Gita Pattanaik Rongevær
55589421

rapporten inneholder og ser fram emot det fortsatta arbeidet 2021-2022 nar Uvsløkk tar sig an masternivån.”

Rapporten vil bli publisert i UiBs studiekvalitetsbase.

Vennlig hilsen

Hanne Svanholm Misje
Fungerende studieleder

Gita Pattanaik Rongevær
seniorkonsulent

Sak: 28/21

Møte: 08.09.2021

SAK 28/21: Fagfellerapport for lektorprogrammene ved HF

Dokumenter i saken:

Årsrapport fra programsensor 2020, Lisbeth M. Brevik (vedlagt)

Forslag til vedtak:

Studivstyret tar rapporten til orientering

Svein Ivar Angell
visedekan

Ranveig Lote
Studiesjef

ÅRSRAPPORT FRA PROGRAMSENSOR 2020

Navn:

Lisbeth M Brevik, Førsteamanuensis i engelskdidaktikk, Institutt for lærerutdanning og skoleforskning, Universitetet i Oslo (UiO)

Programsensor ved:

Det humanistiske fakultet (HF) ved Universitetet i Bergen (UiB)

Studieprogram:

Lektorutdanning med master i nordisk

Lektorutdanning med master i framandspråk (engelsk, fransk eller tysk)

Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap

Oppnevnt for perioden:

1. januar 2019 – 30. juni 2021

Rapporten gjelder for perioden:

1. januar 2020 – 31. desember 2020

Innledning

Jeg ble oppnevnt som programsensor for de integrerte lektorprogrammene ved HF i brev av 20.11.2018. Dette er følgelig min andre og siste rapport i dette vervet. Som tidligere ønsker jeg å framheve den åpenheten jeg er møtt med fra UiB og HFs side, noe som er avgjørende for arbeidet som programsensor.

Fokus i rapporten for 2020

Etter avtale med leder for Programutvalget for lærerutdanningen ved Det humanistiske fakultet (PUHF), Sigrid Ørevik, tar årets rapport for seg en evaluering av kvaliteten på tilbudet om utveksling og internasjonalisering ved lektorutdanningen i nordisk, fremmedspråk, historie og religionsvitenskap, nærmere bestemt følgende områder:

- En vurdering av planlagte endringer for utveksling ved fakultetet
- En vurdering av planlagte endringer for utveksling ved fakultetet
- En vurdering av tilrettelegging: Hvordan legger fakultetet og instituttene til rette for utveksling?
- En vurdering av erfaringer: Hvordan har studenter som har vært på utveksling, erfart tilretteleggingen fra instituttets side og nytteverdien av utvekslingen i forhold til lektorstudiet?

For å kunne drøfte kvaliteten på tilbudet om utveksling og internasjonalisering i Lektorutdanningen, har det vist seg at det er relevant å se internasjonalisering som noe mer enn utveksling/mobilitet av minst tre måneders varighet (jf. Meld. St. 7)¹. I tråd med innspill fra andre universiteter og høyskoler og regjeringens anbefaling, omfatter internasjonalisering også korttidsmobilitet², praksismobilitet³, virtuell mobilitet⁴ og blandet mobilitet⁵ (jf. Meld. St. 7, s. 11, 13), der internasjonalisering kan ivaretas også uten at studentene har et lengre opphold i utlandet. I rapporten legger jeg denne forståelsen av utveksling og internasjonalisering til grunn.

Rapporten belyser perspektiver fra ansatte, studenter som har vært på utveksling (2019–2020) og studenter som hadde planlagt utveksling uten å gjennomføre det (2019–2020). På bakgrunn av dette er rapporten strukturert under følgende fire hovedmomenter, som løftes fram i programsensoravtalen:

1. Vurdering av den faglige kvaliteten på studieprogrammene i lys av nasjonal og internasjonal standard (*fokus: planlagte endringer for utveksling ved fakultetet*)
2. Evaluering av den faglige oppbyggingen av studieprogrammene (*fokus: tilrettelegging for utveksling for studenter ved lektorprogrammet*)
3. Vurdering av måten studieprogrammene er administrert og styrt på (*fokus: erfaringer med tilrettelegging og nytteverdi av utveksling for studenter ved lektorprogrammet*).
4. Kommentarer og råd om innhold, kombinasjoner og struktur i emnene og om vurderingsformer (*fokus: økt studentmobilitet i lektorprogrammet*)

Rapporten er skrevet på bakgrunn av: (a) intervjuer med tre ansatte på fakultetsnivå og i studieadministrasjonen ved lektorutdanningen og (b) en spørreundersøkelse utarbeidet av programsensor, med respons fra 15 lektorstudenter ved HF som har vært på eller planla utveksling i 2019 og 2020. De var da i hhv. 4. eller 6. semester, og er nå i hhv. 8. eller 10. semester. Informasjon fremkommet i intervjuene og undersøkelsen er sett i lys av informasjon på nettsidene til Lektorutdanningen (2021), Stortingsmelding 7 om Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning (2020–2021) og *Sejersted-rapporten* (2018)⁶. Det er viktig å presisere at rapporten gjelder utveksling fra UiB. Oppdraget har ikke omfattet innkommende utvekslingsstudenter.

¹ St.meld. nr. 7. (2020–2021). *En verden av muligheter. Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*. Kunnskapsdepartementet.

² Korttidsmobilitet: mobilitet under tre måneder (Meld. St. 7)

³ Praksismobilitet: studenter har praksisopphold i en organisasjon i et annet land som en del av sitt studium (Meld. St. 7)

⁴ Virtuell mobilitet: foregår innenfor de samme faglige rammene som annen utveksling, uten at studentene forflytter seg fysisk (Meld. St. 7)

⁵ Blandet mobilitet: kombinasjonen av fysisk mobilitet (gjerne korttidsmobilitet) og virtuell utveksling (Meld. St. 7)

⁶ Sejersted-rapporten. (2018). Rapport. Arbeidsgruppe – struktur og økonomi i lektorutdanningen. Universitetet i Bergen.

Innledningsvis ønsker jeg å trekke frem samspillet mellom muligheter og hindringer som kommer til uttrykk både blant ansatte som er intervjuet og blant lektorstudentene som har deltatt i undersøkelsen. Både studenter som har vært på utveksling og de som planla utveksling uten å gjennomføre det fremhever at usikkerheten om hvorvidt emnene de tar i utlandet vil bli godkjent som en del av deres lektorutdanning er et vesentlig hinder for utveksling. Samtidig understreker de at de ville prioritert utveksling dersom det hadde vært mer fleksible mobilitetstilbud, mer forutsigbare muligheter for forhåndsgodkjenning av emner og økt tilrettelegging og veiledning fra instituttene i søknadsprosessen. På tross av frustrasjon i forbindelse med manglende informasjon og forutsigbarhet, er studentene generelt positive til muligheten for utveksling, som uttrykt her:

Glad for at muligheten finnes, spesielt for oss som går lektor. Anbefales til alle!

1. Vurdering av planlagte endringer og tilrettelegging for utveksling og internasjonalisering

Det er lite som tyder på at koronapandemien har ført til varige endringer i HF sin policy eller rutiner for utveksling. De planlagte endringene for utveksling ved HF synes å være igangsatt uavhengig av pandemien, som en strategisk satsing på økt internasjonalisering. Målet ved lektorprogrammet oppgis å være at minst 40 % av studentene skal ha vært på utveksling, mot dagens snitt på 30 %. Dette er en relevant ambisjon i lys av regjeringens mål om at 50 % av studentene som avlegger en grad i norsk høyere utdanning skal ha hatt et studieopphold i utlandet (Meld. St. 7). I tråd med Meld. St. 7 (2020–2021), er lektorutdanningen i ferd med å revidere tilbudet om utveksling og internasjonalisering i retning av (a) økte muligheter for studentmobilitet gjennom utvekslingspakker, (b) økt forutsigbarhet både i søknadsprosessen og i rutinene for forhåndsgodkjenning av emner, og (c) tydeliggjøring av forventningene om utveksling blant studentene, gjennom aktiv avmelding for de som ikke ønsker å benytte seg av tilbudet. Målet om enklere utveksling for lektorstudentene presiseres også i Sejersted-rapporten (2018). Den nevner at et kvalitetsmål for lektorutdanningen er en «velfungerende internasjonalisering og studentutveksling» (s. 13) og definerer følgende tiltak:

Mål 6: Enklere utveksling.

Tiltak:

- en forenklet studieplan (...) som legger til rette for utveksling
- oppretting av tilrettelagte avtaler for utveksling av lektorstudenter med universiteter i utlandet.

I det følgende trekker jeg fram hindringer og muligheter knyttet til utvekslingspakker, forhåndsgodkjenning og aktiv avmelding.

Utvekslingspakker

Generelt synes det som om planleggingen av utvekslingspakker vil ivareta målet om enklere utveksling (Sejersted-rapporten) og økt forutsigbarhet for studentene (Meld. St. 7). Det kan synes som manglende avtaler om utveksling er en sentral motivasjon for å få på plass gode utvekslingspakker og at dette veier tyngre enn å tilpasse utvekslingspakkene til studenters individuelle ønsker om utveksling, noe som nok er uunngåelig. Likevel er det viktig at hensynet til studentene er førende og at man strekker seg langt for å godkjenne emner tatt i utlandet «med mindre det kan bevises at det er betydelige forskjeller» (jf. Meld. St. 7, s. 17, 52, 53). Det er derfor viktig at pakkene kvalitetssikres av ansatte i lektorutdanningen og at

studentene blir gjort kjent med hva pakkene innebærer. Dette uttrykker også studentene som deltok i undersøkelsen:

Instituttet bør sette seg inn i hva muligheter der er ved de ulike universitetene de har avtale med slik at instituttet kan legge fram forslag til fag som passer med fagene fra UiB. Særlig på de universitetene der det er vanskelig å komme over informasjon på engelsk.

Innholdet i utvekslingspakkene fremstår noe uklart utover å bestå av forhåndsgodkjente emner ved spesifikke universiteter i utlandet. Kvaliteten på utvekslingspakkene kan styrkes ved at disse skreddersys for den enkelte studiespesialisering, og ved å etterstrebe pakkeløsninger ikke bare for utveksling på tre måneder eller mer, men også for korttidsmobilitet, praksismobilitet, virtuell mobilitet og blandet mobilitet (jf. Meld. St. 7). Videre er det viktig å ta stilling til hvilken strategi lektorutdanningen ønsker å følge for utvekslingspakkene. I intervjuene med ansatte kan det synes som den valgte strategien er å konsentrere seg om færre og større avtaler for å sikre et tilstrekkelig antall avtaler, slik at studentene fordeler seg på disse, uten samtidig å sikre et bredere tilbud av mindre avtaler for å ivareta individuelle studenter interesser (jf. Meld. St. 7). En slik strategi kan utvilsomt medføre økte muligheter for studentmobilitet. Samtidig vil det ikke nødvendigvis ivareta de studentene som ønsker mer individuelle tilbud. Det bør vurderes om strategien i tillegg til færre og større avtaler, *samtidig* kan dreies i retning av å sikre et tilbud av mindre avtaler for å ivareta individuelle interesser.

Forhåndsgodkjenning

Basert på intervjuene med de ansatte, fremstår det som et klart mål å tilby forhåndsgodkjenning av emner tatt i utlandet slik at disse kan innpasses i lektorutdanningen. Dette er i tråd med Meld. St. 7 og også studentenes egne ønsker, slik det uttrykkes i spørreundersøkelsen. Både de ansatte og studentene ga uttrykk for at manglende forhåndsgodkjenning medfører frustrasjon og uforutsigbarhet og er svært tidkrevende for alle parter. Det ser ut til at det største skillet mellom de studentene som er fornøyde med utvekslingsprosessen og de som ikke er det, handler om nettopp manglende forutsigbarhet vedrørende forhåndsgodkjenning. Det er derfor utvilsomt positivt at lektorutdanningen vil prioritere dette fremover.

Et annet skille handler om hvorvidt studentene får individuell veiledning i prosessen med å finne ønsket institusjon og emner i utlandet. Dette vil ikke nødvendigvis endre seg med forhåndsgodkjenninger. Dersom tilgjengeligheten på veiledning er knapp, bør informasjon om forhåndsgodkjente emner gjøres mer tilgjengelig for studentene. Dette handler om mer enn forutsigbarhet. Det handler om å velge *blant* de forhåndsgodkjente avtalene. For studentene kan veiledning være avgjørende for forståelsen av hvilke mobilitetstilbud som kan ivareta deres ønsker, noe som igjen kan være viktig for studentenes valg om utveksling eller avmelding.

Aktiv avmelding

I intervjuene med de ansatte ble det tydelig at de fremover vil formidle til lektorstudentene at utveksling er forventet. Det synes som et mål å utvikle en teknisk løsning der studentene aktivt må *melde seg av* utenlandsoppholdet dersom de ikke ønsker å reise ut. Dette vil erstatte dagens løsning der de som ønsker utveksling aktivt velger dette. Selv om en slik løsning er i tråd med regjeringens anbefalinger, presiseres det at det er opp til institusjonene

selv å bestemme hvordan og når aktiv avmelding skal innføres (jf. Meld. St. 7). Betydningen av å forberede studentene på dette kan ikke vektlegges nok. Det er en klar fordel om lektorstudentene ser relevansen av utvekslingen for videre arbeid som lærer og mulighetene for fleksible løsninger som korttidsmobilitet, praksismobilitet, virtuell mobilitet eller blandet mobilitet bør diskuteres.

Dersom aktiv avmelding skal bidra til økt studentmobilitet må det velges av færrest mulig studenter. Da bør tilbudet om internasjonalisering ivareta både de studentene som ønsker en utveksling på tre måneder eller mer, og de som ikke ønsker eller har mulighet for dette. Fleksible tilbud om studentmobilitet kan være avgjørende for å styrke kvalitet og relevans i lektorutdanningen.

2. Evaluering av tilrettelegging for utveksling for lektorstudentene

Sejrested-rapporten (2018) påpeker at den tette organiseringen av lektorstudiet gjør det krevende å finne plass til studentutveksling med utlandet. Rapporten foreslår en forenklet studieplan med tilrettelagte avtaler om utveksling for lektorstudentene, noe som er i tråd med de planlagte endringene som er nevnt i punkt 1. Dagens tilbud om utveksling fremstår som utydelig. På nettsidene for lektorprogrammet nevnes at det er mulig å reise på utveksling, med en lenke til «anbefalte utvekslingsavtaler». Likevel er det ingen informasjon på siden man da kommer til, annet enn kontaktinformasjon til administrasjonen. Dette kan med fordel forbedres. Manglende tilrettelegging for utveksling og internasjonalisering nevnes både av studenter og ansatte som en utfordring. I det følgende trekker jeg fram hindringer og muligheter knyttet til mobilitetsvindu, veiledningsrutiner og forhåndsgodkjenning.

Mobilitetsvindu

Studentene kan velge utveksling i 4. eller 6. semester, men en rekke begrensninger gjør at dette ikke er et reelt valg for alle studieprogrammene. På nettsidene for de ulike programmene nevnes disse to tidspunktene for utveksling, mens det i oversiktene for de enkelte semestrene varierer om utveksling oppgis under 4. semester (historie og religionsvitenskap), ingen av semestrene (nordisk) eller begge semestrene (fremmedspråk). Det fremstår som uklart for studentene hvilke reelle muligheter som foreligger eller anbefales, og også hva som er begrunnelsene for de anbefalte tidspunktene i studieløpet. Det er urovekkende at denne bekymringen uttrykkes av studentene i undersøkelsen, i og med at dette er studenter som aktivt vurderte eller gjennomførte utveksling i perioden 2017 til 2020, da de var i sitt 4. eller 6. semester, og som nå går i 8. eller 10. semester.

Veiledningsrutiner

I intervjuene med ansatte fremkommer det at selv om det er mulig med utveksling i 4. og 6. semester, er det ønskelig at studentene velger utveksling i 6. semester, spesielt i fremmedspråkene, med begrunnelsen at manglende språkkompetanse vil gjøre det vanskelig å få utbytte av fremmedspråk i målspråklandene. I nordisk fremkommer ytterligere en begrensning, ved at lektorstudentene ikke tilbys utveksling fordi samarbeidende institusjoner ikke kan tilby nordiske emner (blant annet nynorsk). Spørsmålet er da hvilke utvekslingsmuligheter som foreligger for studenter i nordisk og fremmedspråk. Denne utydeligheten fremheves av studentene. De opplever en mangel på informasjon og prosessen rundt utvekslingsmuligheter beskrives som uoversiktlig, uforutsigbar og krevende:

Mer informasjon rundt utveksling tidligere. Det kom veldig brått på at vi 'plutselig' ble presentert med muligheten for utveksling. Mer innblikk i andres erfaring med utveksling hadde også vært nyttig! Vi som har vært på utveksling sitter på masse kunnskap og erfaringer som jeg tror de kommende studentene hadde nytt godt av.

Tilbakemeldinger fra både studentene og de ansatte tyder på at det er ønskelig med veiledning av studenter som søker utveksling, samtidig som det uttrykkes bekymring om at veiledningsrutinene er svært ressursmessig krevende. Det er en utfordring at selv om studentene er motiverte for utveksling, skaper manglende informasjon og veiledning stor frustrasjon hos studentene, som i noen tilfeller gjør at de velger aktiv avmelding fra utvekslingen. Dersom det er knappe ressurser til veiledning blant ansatte i lektorutdanningen, kan det med fordel vurderes om det er relevant å tilby individuell veiledning fra studenter som selv har vært på utveksling.

Forhåndsgodkjenning

Et aspekt som kom frem både i intervjuene med ansatte og i undersøkelsen blant studentene gjelder manglende forhåndsgodkjenning av emner. Som nevnt over, synes det som man både på fakultetsnivå og i studieadministrasjonen er enige om at rutinene og tilbudene i forbindelse med forhåndsgodkjenning skal endres. Dette er i tråd med tilbakemeldingene fra studentene, som uttrykker et klart behov for forutsigbarhet på dette punktet.

De som aktivt meldte seg av planlagt utveksling uttrykker frustrasjon over det de omtaler som motstridende informasjon om mulighetene for utveksling og godkjenning av emner:

Fikk ikke nok informasjon og noe av informasjonen fra UiB og "måluniversitetet" var motstridende. Fikk godkjent fag som ikke passet til studieløpet.

Det virket veldig uoversiktlig og usikkert om det egentlig var lurt. Følte det ble fokusert på at det var "gøy" og utfordringene knyttet til fagkombinasjoner ble aldri nevnt.

Ønsket å dra til et spesifikt universitet, men det var alt for mye skolepenger for min del så valgte å ikke dra i tillegg til at det godt mulig kunne bli vanskelig å få fagene godkjent.

Vi må få faktisk info om hvordan fagene skal bli godkjent, slik at vi ikke ender opp med å henge etter. Jeg har ikke kapasitet til å ta mer enn 30p per semester og turte derfor ikke dra.

De som gjennomførte utveksling er mer balanserte i synet på utveksling, som disse kommentarene viser:

Jeg var spesielt nervøs mtp at det er vanskelig å få utvekslingsfag godkjent ved lektorutdanningen, men fikk etterhvert skriftlig forhåndsgodkjennelse av de fagene jeg ønsket å velge.

Jeg var heldig og fikk godkjent fagene. Det som derimot var skummelt var mangelen på forhåndsgodkjenning. Vi fikk indikasjon på at det kom til å gå greit, men at vi kunne risikere å måtte ta fag på nytt når vi kom hjem.

Fordi jeg fikk både forhåndsgodkjent og godkjent etterkant de fagene jeg hadde tatt og opplevde ingen av delene som problematisk.

Ryddig og bra informasjon, fikk kjappe svar om fagene var godkjent eller ikke.

Jeg var i kontakt med emneansvarlige ved UiB i forkant av utvekslingen, og opplevde derfor at det gikk greit i etterkant.

Det gikk ganske greit og automatisk. Kunne kanskje vore litt meir ope for å ta liknande, men ikkje identiske emner. T.d. spansk litteratur istedenfor latinamerikansk.

Med historie var det veldig lett, så lenge det var innenfor den moderne periode og eg bestod med nok poeng var det ok.

Jeg fikk godkjent historieemnene mine uten problem. Dette ble jeg mer eller mindre garantert på starten av oppholdet, ettersom jeg mest sannsynlig måtte ha dratt hjem igjen om jeg ikke hadde fått det (da hadde jeg ikke fått noen emner godkjent fra utveksling grunnet forviklingene med fag og fakultet).

De som gjennomførte utveksling uttrykker likevel også frustrasjon rundt uforutsigbarhet om godkjenning av emner:

Lang behandlingstid, uvisshet og liten valgfrihet til å velge emner.

Fikk informasjon om hvordan passe fagene inn i studieplanen, men måtte gjøre mye på egenhånd og måtte finne fag selv.

UiB visste ingenting om fagenes innhold [ved utvekslingsinstitusjonen] og jeg endte opp med å måtte endre da jeg kom dit. Heldigvis ble det godkjent men det var en risk for at det ikke ville blitt det, som var stressende å stå i. Jeg visste jo ikke endelig hvilke fag jeg skulle ta før jeg var der.

Tidkrevende og usikker prosess skapte unødvendig mye stress rundt andre aspekt i en students liv. Bosituasjon: går det faktisk å reise eller ikke? (mtp. om emnene blir forhåndsgodkjente). Skal jeg finne bosted i utlandet før emnene blir forhåndsgodkjente.

Jeg fikk informasjon om hvilke steder som var aktuelle, og litt hjelp til å finne fag (ettersom denne infoen var veldig lite tilgjengelig på nettsidene til universitetet i [[land]]). Jeg ble imidlertid ikke informert om at utvekslingsavtalen gjaldt på fakultet for fransk språkvitenskap [...], og at jeg dermed måtte ta fag på ved det fakultetet, når jeg i utgangspunktet trengte å ta engelsk og historie. Dette fant jeg ut etter ankomst, så prosessen med å finne fag som kunne bli godkjent i Norge ble utfordrende, og jeg var på et tidspunkt redd for at jeg måtte dra hjem igjen. Det endte med at jeg kun fikk tatt historieemnene jeg trengte (i tillegg til fransk språkvitenskap), og måtte dermed ta igjen flere fag det påfølgende året hjemme igjen i Norge. Dette var ikke ideelt.

Jeg kunne ikke finne passende emner på de universitetene jeg ønsket fordi mye av informasjonen var eksklusivt på spansk eller katalansk og det kunne ikke personen jeg snakket med (møte om utveksling med en person på infosenteret) hjelpe meg med. De foreslo et universitet hvor mange reiste på utveksling, men jeg ville til en plass med mindre internasjonalt miljø, slik at jeg måtte snakke spansk. Måtte finne ut av det selv til slutt.

Samtidig er det et paradoks at studentene ser ut til å velge utveksling på tross av manglende forutsigbarhet med hensyn til godkjenning av emner tatt ved universiteter i utlandet og til tross for krevende søknadsprosesser for å få emner godkjent. I lys av Meld. St. 7 som presiserer at institusjonene i utgangspunktet skal strekke seg langt for å godkjenne emner, synes forhåndsgodkjenning spesielt relevant å få på plass raskt.

3. Vurdering av studentenes erfaringer med utveksling og måten det blir administrert på

I dette punktet er studentenes erfaringer vektlagt. Fig. 1 viser en oversikt over bakgrunnen blant de som deltok i undersøkelsen.

Figur 1. Bakgrunnsinformasjon om studentene som deltok i undersøkelsen (60 % jenter, 40 % gutter). År = hvilket år studentene var på utveksling. Aktiv avmelding = de studentene som hadde planlagt utveksling men valgte det bort. Land = landet de var på utveksling i eller hadde planlagt utveksling til.

Studentenes erfaringer ser ut til å være uavhengig av hvilket år og land de var på utveksling eller vurderte utveksling. Det er også relativt like erfaringer med hensyn til tilretteleggingen for utveksling blant studentene, på tvers av studieprogram, om de var på utveksling eller meldte seg av og om de søkte godkjenning av emner. Tilbakemeldinger i undersøkelsen viser at studentenes erfaringer er relativt samstemte, både med hensyn til (a) hvilke eksisterende utvekslingsavtaler studentene benytter seg mest av, (b) motivasjon og opplevde muligheter for utveksling, (c) anbefalte tidspunkt for utveksling, (d) i hvor stor grad studentene selv finner fram til universitet de vil søke opphold ved, og (e) opplevd læringsutbytte fra utveksling sammenlignet med lektorstudiet.

Angående (a) hvilke eksisterende utvekslingsavtaler studentene benytter seg mest av
Den avtalen de fleste studentene benyttet seg av, var Erasmus+ (33 %) og Nordplus (13 %), mens enkelte ikke benyttet seg av noen avtaler (13 %). Flere studenter husket ikke om de benyttet seg av en avtale eller i tilfellet hvilken (41 %).

Angående (b) motivasjon og opplevde muligheter for utveksling

Studentene fremstår som reflekterte og bevisste med hensyn til motivasjon og opplevde muligheter for utveksling. Noen rapporterte at de visste lite om mulighetene for utveksling (20 %), mens andre fortalte at de opplevde gode muligheter for utveksling (26 %) eller få

muligheter for utveksling (40 %). Andre fortalte at de opplevde å kunne få utveksling akkurat dit de ønsket (7 %) eller at det ikke var utveksling til det landet de ønsket (7 %). Studentene uttrykte varierende motivasjon for utveksling, fra faglig motivasjon (språklig og kulturelt) til mer personlig motivasjon (opplevelser):

Språk: Bli bedre i fransk. //⁷ Ville ut av landet og bli bedre i engelsk. // Prøve noko nytt, lære eit språk, nytte seg av alle kjekke moglegheiter.

Kultur: Ønske om å oppleve britisk kultur. Prate mye engelsk og lære om den britiske kulturen ved å bo der. // Ønske om å bo i et engelskspråkelig land.

Opplevelse: Hadde lenge tenkt at hvis jeg får muligheten til å dra på utveksling, så gjør jeg det. Det er en god mulighet til å få utviklet seg faglig, samtidig som man får oppleve et nytt land. // Oppleve mest mulig. // Å studere i en annen by, oppleve et nytt miljø og møte nye mennesker. // Personlig utvikling.

Angående (c) anbefalte tidspunkt for utveksling

Studentene har ulike oppfatninger av hva som ville vært det beste tidspunktet for mobilitet i form av utveksling. Av de som deltok i undersøkelsen, svarte de fleste at de foretrakk 4. semester (67 %), mens de andre fordelte seg på 6. semester (13 %) eller et annet semester (20 %). Dette er interessant sett i lys av anbefalingen ved lektorprogrammet om 6. semester som det foretrukne mobilitetsvinduet (jf. Sejersted-rapporten, 2018). For studentene som foretrekker 4. semester, oppgis hensynet til fag som en hovedbegrunnelse, både at de opplever større mulighet for godkjenning av fag fra utlandet på 4. semester, og hensynet til de fagene de går glipp av på 6. semester dersom de velger senere utveksling. Her trekkes spesielt bacheloroppgaven frem. Implisitt i de fleste begrunnelsene ligger også en bekymring for at studentene synes å mangle oversikt over hva det innebærer å være på utveksling i et spesifikt semester, noe som bør tas hensyn til fremover, uavhengig av hvilket mobilitetsvindu som velges i den reviderte strategien for utveksling ved lektorprogrammet.

Følgende uttalelser er representative for de som ville foretrukket utveksling i 4. semester:

Passer perfekt å ta et introduksjonsnivå av faget ditt på utveksling fordi da kan UiB alltid bytte om på fagene/tette evt. kunnskapshull i etterkant hvis utvekslingsuniversitetet har et litt annet fokus enn UiB. Tror det gjør at det er lettere å få godkjent fagene i 4. semester enn 6. semester!

Har berre erfaring med 4. semester. Kanskje ein kan samle pedagogikk/praksis litt meir opp slik at det blir plass til eit år på "rappen" eller fleire semester.

Jeg tror egentlig både 4. og 6. semester er gode tidspunkter å dra på utveksling, men begge deler virker stressende pga. manglende oversikt og veiledningsmuligheter.

Jeg dro 6. semester, og det bydde ikke på noen utfordringer for meg, men jeg har fått erfare at andre har hatt utfordringer knyttet til dette. 6. semester skrev de gjenværende studentene bachelor, noe jeg gikk glipp av. Dette hadde vært nyttig erfaring ettersom vi skriver en master uten særlig forutsetning for å mestre dette.

For studentene som foretrekker 6. semester oppgis hovedsakelig trygghet i forbindelse med lektorstudiet:

Følte at jeg var blitt «trygg» på mitt eget studie, og at det da passet å utfordre seg selv.

⁷ // = skille mellom ulike studenters utsagn

Jeg tror 6. semester er bra fordi da har man allerede fått et trygt nettverk i Bergen. Samtidig bør UiB gi mer informasjon om at man kan bytte rundt fag og dermed få flere land/universiteter å studere ved.

For studentene som foretrekker et annet semester enn 4. og 6. vektlegges betydningen av å slippe å velge, og at det hadde vært fint om det i stedet hadde vært et tilrettelagt semester for studentmobilitet. Følgende uttalelser representerer disse studentenes syn på tidspunkt for utveksling:

Mens man skriver master tror jeg hadde vært ideelt. Evt bare et semester hvor det faktisk er tilrettelagt for at vi skal kunne dra og fullføre resten av studiet på normert tid.

Her er det nok mange meninger ute å gå. Jeg gikk glipp av introemnene i fag 2 på grunn av utveksling. Emnene jeg tok på utveksling var heller ikke direkte substitutt for introemnene i [emne], men jeg fikk trikset litt for å få emner i [annet emne] ved vertsuniversitetet til å godkjenne introduksjonsemner i [emne] som jeg egentlig skulle ha tatt ved UiB. Denne trikningen og fiksingen innebærte at jeg måtte ta 35 ECTS ved vertsuniversitetet, som skulle erstatte de 30 jeg erstattet ved UiB. Altså, jeg har tatt 5 ekstra studiepoeng som jeg ikke har fått uttelling for.

Hadde vært gøy å ha mulighet til utveksling 9. semester (om så bare for 2-3 mnd) som research til master! Det hadde vært nyttig for min master iallfall.

Passer perfekt å ta et introduksjonsnivå av faget ditt på utveksling fordi da kan UiB alltid bytte om på fagene/tette evt. kunnskapshull i etterkant hvis utvekslingsuniversitetet har et litt annet fokus enn UiB. Tror det gjør at det er lettere å få godkjent fagene 4. semester enn 6. semester!

Disse studentenes ønsker er i tråd med den igangsatte revisjonen med tanke på økt informasjon og forhåndsgodkjenning av fag. I tillegg løftes ideen om et dedikert mobilitetsvindu frem som en løsning, som med fordel kan diskuteres i den pågående revideringen.

Angående (d) i hvor stor grad studentene selv finner universitet de vil søke opphold ved
De fleste studentene forteller at de enten selv fant fram til universitetet de ville søke opphold ved (47 %), eller at de delvis fant fram til universitet selv (33 %). Kun et fåtall rapporterer at de ikke fant fram til dette selv (20 %). På spørsmål om hvordan de valgte universitet, svarte noen at de valgte by, andre valgte ut fra fag og universitet. Noen fortalte at de fikk informasjon fra UiB eller studenter som hadde vært på utveksling tidligere, mens andre googlet etter steder selv. De fleste uttrykte likevel frustrasjon over hvor alene de erfarte at de var i denne prosessen:

Fikk hjelp til å undersøke hvilket universitet som kunne være aktuelt for meg. Den hjelpen var derimot veldig dårlig, og vi sto i det store og det hele på egenhånd i prosessen. Virket som om de ikke hadde noen erfaring med lektor på utveksling tidligere. Førte dermed til mye frustrasjon og usikkerhet helt frem til dagen vi dro.

Forslag til steder å dra. Men resten måtte jeg fikse selv.

Følte meg helt alene gjennom store deler av søknadsprosessen.

Dro på informasjonsmøte om utveksling. Følte ting ble veldig forskjønnert og det virket som om viktig informasjon uteble. Det var mest fokus på at det var gøy å dra på utveksling, ikke på det faktiske utbyttet av studier.

Jeg fikk møte en veileder, men opplevde ikke at de kunne hjelpe meg noe mer enn jeg allerede hadde funnet ut selv - de viste meg stort sett bare søkeportalen for ulike universiteter, men virket ikke som om de kunne så mye om hva som var kravet for mitt spesifikke studie.

Jeg opplevde at det var mangel på kunnskap om utveksling for lektorstudenter.

Jeg skulle ønske lektorutdanningen hadde samlet en mer nøyaktig "bank" med erfaringer fra andre lektorstudenter, hvor det står hvilke fagkombinasjoner de hadde, hva som ble/ikke ble godkjent osv

Angående (e) opplevd læringsutbytte fra utveksling sammenlignet med lektorstudiet

Studentene som hadde vært på utveksling var generelt godt fornøyd med læringsutbyttet fra utvekslingen. Av de som deltok i undersøkelsen, svarte de fleste at de hadde fått et høyt læringsutbytte (13 %) eller høyere læringsutbytte enn de ville fått ved Lektorprogrammet (33 %). Noen mente at de fikk samme læringsutbytte som ved Lektorprogrammet (27 %). Enkelte rapporterte likevel om lavt læringsutbytte (20 %) eller lavere enn de ville fått ved Lektorprogrammet (7 %).

De som var fornøyd med læringsutbyttet ved universitetet i utlandet ga følgende begrunnelser:

Mer intellektuelt krevende universitet.

Jeg opplevde at jeg fikk litt høyere læringsutbytte, fordi fagene var nye og interessante.

Forskjellen er vel at ein får vere student i eit anna land og ein annan kultur, noko som ein aldri seinare får oppleve på same måte. Anna enn det var nok det faglege ikkje særlig mykje betre.

De som mente læringsutbyttet var høyere enn ved UiB, ga følgende begrunnelser:

Som engelsklærer var det uvurderlig å få bo i et engelsktalende land. Fagene på universitetet var også veldig nyttige. Vi opplevde også at vi fikk veldig mye bedre karakterer på skolen der enn vi gjorde på UiB. Hva dette skyldes er selvfølgelig uvisst, men vi var veldig fornøyd med fagene, oppfølgingen og professorene i England.

Fagene jeg tok på utveksling var mye mer spesifikk enn de jeg ville ha tatt på UiB - her er det både fordeler og ulemper. Fordelen er at jeg fikk fordype meg i noe som jeg ikke ville fått mulighet til på UiB, mens ulempen er at fagene jeg tok ikke passet like godt inn i studieløpet mitt på UiB og at det dermed ble en ulempe da jeg skulle skrive bacheloroppgave.

Sikkert ikkje dette universitetet vil høre, men eg syntes [universitet] var bedre enn UiB, eg kunne godt ha byttet om eg kunne unngått dei sinnsyke avgiftene der. Fag-personer er synlige og blir faktisk kjent med deg, pluss dei er med i vurderinga di også, så tilbakemelding er ikkje så skummelt som når ein usynleg person du aldri vil møte enten skal stryke deg eller ikkje.

Ved UiB opplever jeg at vi har en del fag som "gjentar seg selv", spesielt i pedagogikk og lingvistikk og dermed var andre tilnærminger til dette ved [universitet] forfriskende

De som var mindre fornøyde med læringsutbyttet i utlandet enn ved UiB ga følgende begrunnelser:

Jeg hadde nok fått et høyere læringsutbytte faglig hjemme i Norge. Jeg tok to historiefag som ble godkjent som ett emne i Norge, og det ene var ganske lett, mens det andre var litt for vanskelig igjen (ettersom alt foregikk på fransk og vi ikke hadde annet pensum enn akkurat det foreleser sa)

Studenter som har reist ut under pandemien ser på den ene siden ut til å verdsette utvekslingen på tross av situasjonen de kom i, mens andre uttrykker at det har lagt en demper på reiselysten:

Jeg måtte selv dra hjem fra utveksling pgs. korona. Jeg mener utveksling fortsatt er en god og viktig ordning, som bør gå som normalt når forholdene i verden tillater det.

Føles ikke like bekymringsløst fordi det er fare for en lockdown eller at du ikke får muligheten til å reise hjem til planlagt tidspunkt. Er også mer usikkert på oppfølging og hjelp dersom man får COVID-19. Frykten for å bli sittende alene i karantene, sykdom eller lockdown i et ukjent land, setter en demper for reiselysten.

Man kan anta at ønsket om studentmobilitet er større enn noen gang, både fordi mange har utsatt å reise ut på grunn av pandemien, og fordi studenter har kjent på betydningen av å *kunne* reise ut. Med målet om 40 % utveksling ved UiB, og regjeringens mål om 50 % mobilitet, blir studentenes erfaringer svært viktig for den igangsatte revideringen av strategi for utveksling og internasjonalisering. Det er gledelig å se at planene for revideringen i stor grad stemmer med studentenes erfaringer og ønsker. I denne rapporten har jeg også forsøkt å belyse andre sider ved internasjonalisering som ikke synes like tydelige i de planene som er presentert. Jeg kommer inn på disse i form av kommentarer og råd nedenfor.

4. Kommentarer og råd om økt utveksling og internasjonalisering på lektorprogrammet

Basert på mine kommentarer og råd underveis i denne rapporten vil jeg oppsummere dette i følgende punkter:

- *Fleksibilitet*: Tilrettelegging for internasjonalisering bør i tillegg til utveksling på 3 måneder eller mer, inkludere korttidsmobilitet (1–3 måneder), praksismobilitet, virtuell mobilitet og blandet mobilitet (jf. Meld. St. 7). Dette er avgjørende for inkludering av alle studenter på lektorprogrammet, også de som ikke har mulighet for å reise ut i tre måneder.
- *Uttevkslingspakker*: Utvikling og innarbeiding av avtaler for internasjonalisering med utvekslingspakker bør prioriteres. Det må være et mål å tilby utvekslingspakker innenfor de ulike mobilitetstypene som er nevnt over, også ved studiesteder i utlandet som ikke har kapasitet til å ta imot mer enn noen få studenter.
- *Forhåndsgodkjenning*: Godkjenning av emner fra utveksling i lektorprogrammet bør være sentralt i det videre arbeidet med internasjonalisering. Siden studentenes kommentarer om manglende informasjon om godkjenning av fag også avspeiler Sejersted-rapportens (2018) bekymringer, kan det være grunn til å anta at det ikke er god

nok synliggjøring av hvordan utveksling og emner kan integreres i lektorprogrammet. Dette fortsatt bør være en prioritet.

- *Synliggjøring*: I større grad synliggjøre mulighetene studentene på lektorprogrammet har for utveksling, med bedre informasjon og veiledning om hvilke avtaler som foreligger, og hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de ulike mobilitetsavtalene. Informasjonen på nettsidene bør kunne tilpasses det enkelte studieprogrammet i større grad enn i dag. Spesielt bør det tydeliggjøres hvordan utenlandsopphold kan bidra til å gjøre lektorutdanningen faglig bedre og mer arbeidsrelevant (jf. Meld. St. 7).
- *Aktiv avmelding*: Aktiv avmelding bør forberedes godt, slik at studentene får valget mellom ulike mobilitetsløsninger før de evt. velger avmelding. Inkludering av alle studenter er avgjørende for å øke andelen studenter som velger internasjonal mobilitet. Ulike mobilitetspakker kan bidra til at flere studenter finner et tilbud om utveksling.
- *Mobilitetsvindu*: Om det fortsatt bør være to muligheter for utveksling og internasjonalisering i lektorprogrammet (4. og 6. semester) eller om det bør ligge til et felles semester er sentralt for det videre arbeidet med internasjonalisering. Siden både ansatte og studenter uttrykker usikkerhet rundt hvilket semester som er best egnet for et mobilitetsopphold, bør vurdering rundt mobilitetsvindu være en prioritet.

Avslutningsvis ønsker jeg å trekke frem muligheten for å utarbeide scenarier ved uforutsette hendelser under mobilitetsopphold og gjøre studentene godt kjent med disse.

Avsluttende kommentarer

For meg som programsensor ser det ut til at det viktigste i tiden som kommer er at HF utarbeider og tydeliggjør muligheter for fleksible mobilitetsstilbud og forhåndsgodkjente utvekslingspakker. På denne måten vil studentene få forutsigbarhet for at de får et kvalitetsmessig utenlandsopphold som de får innpasset fullt ut i lektorutdanningen sin ved UiB. Samtidig er det viktig å utnytte mulighetene Sejersted-rapporten (2018) trekker frem for å legge til rette for enklere utveksling for studentene, fortsette arbeidet med utvekslingspakker og ta godkjenningproblematikken på alvor (jf. Meld. St. 7). Rapporten har søkt å gi noen innfallsvinkler og å finne indikasjoner på slike muligheter.

I denne avsluttende rapporten i oppdraget mitt som programsensor, vil jeg benytte anledningen til å takke alle ansatte og studenter som har bidratt og dermed gjort det mulig å utføre arbeidet mitt. Det har vært lærerikt og utviklende å få et slikt innsyn i lektorprogrammet ved en annen institusjon enn den jeg selv arbeider ved. Jeg ønsker lykke til med kvalitetsarbeidet i tiden framover.

Oslo, 30. juni 2021

Lisbeth M Brevik

Møte: 08.09.2021

Sak: 29/21

SAK 29/21: Rutiner for attest til fagutvalgsledere ved Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken:

- **Brev fra viserektor for utdanning: Attest til fagutvalgsledere (vedlagt)**
- **Forlag til mal for attest til fagutvalgsledere (vedlagt)**

Bakgrunn:

Vi viser til brev fra viserektor tidlig i juli om rutiner og mal for attest til fagutvalgsledere. Ifølge uformelle tilbakemeldinger fra studielederne ved instituttene er det litt ulikt hvordan dette følges opp ved instituttene ved HF. Alle fakultet bes i vedlagte brev om å etablere enhetlige rutiner for at fagutvalgsledere får attest for sitt verv, og vi legger nå brev og utkast til attest-mal frem for Studiestyret til drøfting.

Ved et stort fakultet som HF er fagutvalgsstrukturen basert på at vi har et fakultetsovergrepene studentutvalg: Humanistisk studentutvalg (HSU), og fagutvalg på fag-/programnivå for det enkelte program/fag. Noen av instituttene har, og/eller har hatt, fagutvalg på overordnet instituttnivå. Attester for fag-/studentutvalgsledere bør skrives på det tilsvarende nivået, slik at fakultetet skriver attest til HSU-ledelsen, og instituttene skriver attest til fagutvalgsledere på fag-/programnivå. For lektorprogrammene er det naturlig at fakultetet skriver attest til Fagutvalget for lektorutdanningen (FIL), mens instituttene skriver attest der hvor det evt. er et eget fagutvalg for et lektorprogram på instituttnivået.

Det er lange tradisjoner for fagutvalg ved HF, og fagutvalgene er en svært verdifull samarbeidspartner for institutt og fakultet i arbeidet med å sikre et godt studentdemokrati og studentmedvirkning. Samtidig vet vi at det kan være utfordrende for fagutvalgene å få kontinuitet i arbeidet, og å sikre jevn rekruttering av nye medlemmer, kanskje særlig på fag/program med små studentkull.

Etter sak 21/21 i Studiestyret i mai *Program møter i studieprogrammene – del av arbeid med studentmedvirkning og læringsmiljø* om studentmedvirkning, har fakultetsledelsen blitt særlig oppmerksom på at vi har potensiale til å styrke studentmedvirkningen, studentdemokratiet og samarbeidet med studentene. Saken i april viste også at både studenter og ansatte kan ha mange ulike forståelser av hva studentmedvirkning er, hva det kan eller bør være, og hvilke strukturer vi har som sikrer god studentmedvirkning. Et viktig første steg i arbeidet med studentmedvirkning er nettopp synliggjøring, og her vil en felles rutine for utskrivning av attester være et viktig bidrag.

Spørsmål til drøfting:

- Har Studiestyret innspill til vedlagte mal for attester?

- Hvilke rutiner har de ulike instituttene i dag og kan vi utarbeide en felles rutine for dette som vi kan dele på fakultetets nettsider og med fagutvalg og HSU?

Svein Ivar Angell
visedekan

Ranveig Lote
studiesjef

Til:
Fakultetene

Referanse
2021/8088-TOVST

Dato
16.06.2021

Attest til fagutvalgsledere

Det har kommet henvendelser om at det bør etableres en fast praksis på at fagutvalgsledere får attest når de går ut av vervet.

En rundspørring ved fakultetene viser at det er litt ulik praksis når det gjelder utsteding av attester til fagutvalgsledere. Enkelte utsteder disse på fakultetsnivå, mens andre følger opp på instituttnivå. Det ser også ut til å variere mellom fakultetene om hvor fast praksis det er på å sende ut attester for denne gruppen.

På denne bakgrunn ber vi om at fakultetene følger opp dette videre, enten ved å be instituttene om å sørge for attester for denne gruppen- dersom institutt er rett nivå, eller ved at fakultetet selv ordner dette.

Vedlagt følger forslag til mal for fagutvalgsledere, som kan benyttes, eventuelt med tilpasninger, dersom dere ønsker det.

De fakultetene som allerede har gode rutiner når det gjelder attester til fagutvalgsledere, kan ta brevet og forslag til mal til orientering.

Vennlig hilsen

Oddrun Samdal
Viserektor for utdanning

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Vedlegg
1 Forslag til mal

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

[logo, fakultet/institutt]

Attest

Vi bekrefter at [navn] har hatt verv som fagutvalgsleder ved [navn] i perioden

Fagutvalget er bindeledd mellom studentene i [skriv inn fag] og ansatte ved institutt for [navn] ved UiB.

For et universitet med 19 000 studenter er det viktig med et velfungerende studentdemokrati. Dette er delt i ulike nivåer, og fagutvalgene er på nivået nærmest studentenes fagmiljøer og studiehverdag. De har derfor en avgjørende rolle ved at de både kan se hvor skoen trykker og bidra til å forbedre studielivet. Gjennom faglige arrangementer som faglunsjer og -debatter er fagutvalgene med på å drive frem kritiske diskusjoner, som utvikler studentenes faglige forståelse og kompetanse og som også gir interessante innspill til fagmiljøene. Fagutvalgenes sosiale funksjon er også svært sentral fordi de skaper et engasjement for studielivets mange gleder.

Gjennom sin innsats hever fagutvalget både det sosiale og faglige miljøet gjennom å representere medstudentene sine i ulike råd og utvalg, arrangere faglige og sosiale aktiviteter, og å arbeide med å utvikle studiemiljøet. Derfor er fagutvalget en avgjørende del av grunnlaget for at studielivet ved UiB er så godt som det er.

- **MERK:** Fagutvalgsledere og andre medlemmer sitter gjerne i ulike utvalg og styrer på instituttene. Instituttleder/el. bør i samråd med den som skal få attesten skrive inn et par eksempler på fagutvalgets arbeid enten det er spesielle verv, saker eller arrangementer som bør fremheves.

Sak: 30/21

Møte: 08.09.21

SAK 30/21: Studieplanendringer fra våren 2022

Bakgrunn

UiBs myndighetskart plasserer vedtaksfullmakt i studieplansaker til fakultetsstyret. Ved HF er vedtaksfullmakten delegert til studiestyret, mens de løpende vedtakene gjøres av visedekan for utdanning på vegne av studiestyret. Saker av prinsipiell karakter, saker som er spesielt omfattende, eller på annet vis er av interesse for fakultetet som helhet, legges imidlertid normalt frem for studiestyret.

Instituttene/sentrene ved HF har to frister i året for å melde inn endringer: 15. august for endringer fra neste vårsemester, og 15. februar for endringer fra neste høstsemester. Emnebeskrivelser kan endres ved hver frist, mens studieplaner som hovedregel kan endres én gang i året, med virkning fra neste høstsemester.

Fristen for endringer som trer i kraft fra og med våren 2022 var 16. august 2021. Under er en oversikt over antall endrede emner meldt inn fra instituttene/sentrene til denne fristen. Studiestyret kan be om ytterligere informasjon om enkeltsaker, eller be om at konkrete saker legges frem for studiestyret til behandling. Sakene er per dags dato under behandling ved fakultetet og skal være ferdig behandlet ved fakultetet innen senest 15. oktober.

AHKR	56 av 164 emner endres, 4 nye emner opprettes
FOF	18 av 78 emner endres
IF	27 av 216 emner endres, 1 nytt emne opprettes
LLE	19 av 204 emner endres, 1 emne legges ned
SKOK	2 av 8 emner endres
SVT	3 av 12 emner endres, 3 nye emner opprettes

Forslag til vedtak:

Studiestyret tar orienteringen til etterretning.

Svein Ivar Angell
visedekan

Ranveig Lote
studiesjef